

بسمه تعالی

جناب آقای حجت الاسلام و المسلمین دکتر رئیسی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

جناب آقای دکتر محمد باقر قالیباف

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و احترام

همانطور که مستحضرد مشكلات اقتصادی و به ویژه نوسانات قیمتی در چند سال اخیر معیشت و سطح زندگی آحاد مردم را تحت تأثیر جدی قرار داده است. از این رو نگاهی در بخشی از مسئولان دولت سیزدهم شکل گرفته که راه حل را در تشکیل وزارت بازرگانی می بیند. کلیات تشکیل این وزارتخانه نیز به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. موافقان تشکیل وزارت بازرگانی با ارائه دلایلی همچون لزوم تمرکز در وظایف مرتبط با تنظیم بازار، ماهیت فرابخشی تجارت و بازرگانی و همچنین عدم موفقیت سناریوی ادغام در ساختار فعلی وزارت صمت، این اصلاح ساختار را ضروری می دانند؛ اما به نظر می رسد حداقل به سه دلیل قابل توجه، اصلاحات ساختاری وزارت صمت و تشکیل دوباره وزارت بازرگانی نه تنها نسبتی با پرسش های اساسی تولید، بازرگانی و سرمایه گذاری ایران در شرایط تحریم و جنگ اقتصادی ندارد، بلکه به دلایلی که شرح آن خواهد رفت، اثرات مخرب هم خواهد داشت.

۱- ادبیات توسعه اقتصادی به خوبی نشان می دهد که رشد تولید نیازمند هماهنگی سیاست های صنعتی، تجاری و بازرگانی است و تفکیک بخش بازرگانی می تواند ایجاد این هماهنگی ضروری را ممتنع سازد. همچنان که در ابتدای دهه ۱۳۹۰ نیز به دلیل ضرورت این هماهنگی، دو وزارتخانه ادغام شدند. خاصه آن که وضعیت تحریم و جنگ اقتصادی نیز اهمیت این هماهنگی را دوچندان ساخته است. چراکه تشکیل وزارت بازرگانی آنگونه که تجربه قبل از ادغام به ما آموخته است، به معنای غلبه پیدا کردن سیاست های تنظیم بازاری و سرکوب تولید و کسب و کارهای داخلی خواهد بود. مسئله اساسی اقتصاد ایران جبران کاهش قدرت خرید مردم از طریق رشد تولید و ثروت آفرینی مولد است که حرکت در این مسیر نیازمند هماهنگی همه جانبه سیاست های صنعتی و تجاری است.

۲- نوسانات قیمتی، تورم قابل توجه کالاها و خدمات و همچنین عدم توانایی سیاست گذار اقتصادی در تنظیم قیمت ها و نقش آفرینی مؤثر در بازارها، ریشه در ناترازی های بودجه ای و نوسانات ارزی دارد. لذا تعبیر مدافعان تشکیل وزارت بازرگانی از مسئله تورم و تکان های قیمتی که به عدم کنترل قیمت ها و عدم تمرکز بر تنظیم بازارها نسبت داده می شود، در بهترین حالت یک موضوع حاشیه ای است.

۳- از همه مهم تر، دو موضوع بالا موجب شده است که اجماع سیاسی و کارشناسی بر ضرورت تشکیل وزارت بازرگانی وجود نداشته باشد و تشتت نظرات در این رابطه وزن بالایی به خود بگیرد. حداقل سه وزارتخانه در دولت، بسیاری از مسئولان و مشاوران اقتصادی در قوای سه گانه و اکثر کارشناسان خارج از دولت مخالف تفکیک وزارت صمت و تشکیل وزارت بازرگانی هستند. تجارب و ادبیات توسعه و حکمرانی به وضوح نشان می دهد اگر اصلاحات حوزه حکمرانی با اجماع سیاسی همراه نباشد، چنین اقداماتی نه تنها با شکست مواجه می شوند بلکه خود سبب بروز مشکلات جدید و افزایش پیچیدگی مسائل خواهند شد. همچنین توجه به این نکته ضروری است که فرایند تفکیک خود امری زمان بر است که در شرایط کنونی، وزارتخانه را با دوره ای از سردرگمی مواجه کرده و روال انجام امور را مختل می کند، بنابراین حداقل در کوتاه مدت می تواند به جای کاهش اختلال در شبکه کالاها، به افزایش آن منجر می شود.

با توجه به نکات مطرح شده به وضوح روشن است که جدایی بخش بازرگانی از وزارت صمت به صلاح اقتصاد کشور نیست و ما امضاکنندگان این بیانیه از دولت محترم خواستاریم درخواست مسکوت ماندن لایحه تشکیل وزارت بازرگانی را به مجلس شورای اسلامی ارائه نموده و نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی از این درخواست حمایت کرده و به تصویب برسانند.

امضاکنندگان به ترتیب حروف الفبا:

اندیشکده‌ها:

- اندیشکده سیاست‌گذاری امیرکبیر
- اندیشکده حکمرانی شریف
- اندیشکده سیاست‌گذاری اقتصادی تهران
- اندیشکده پیشران
- بنیاد توسعه فردا
- پژوهشکده سیاست‌پژوهی و مطالعات راهبردی حکمت
- پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف
- مرکز طراحی حکمرانی نرم و هوشمند فطن
- مرکز مطالعات راهبردی مجمع کارآفرینان ایران
- موسسه علم و سیاست اشراق

اشخاص حقیقی:

- سید مهدی بنی طبّا
- میلاد بیگی
- سید عباس پرهیزکاری
- حسین پروانه
- میلاد ترابی فرد
- برزین جعفرتاش
- حسین جوشقانی
- صادق حمیدیان
- میثم خسروی
- حسین درودیان

- حسین رجب پور
- مهدی رزم آهنگ
- علی سرزعیم
- رسول سلیمانی
- مجید شاکری
- سعید شجاعی
- علیرضا صفری
- حبیب الله ظفریان
- پژمان علایی بروجنی
- محمدحسین فاطمی
- حسین کارآزمای جهرمی
- امیرحسن کاکایی
- محسن محمدی ایوانکی
- مصطفی محمدی
- صادق محمدیان
- محمد حسین معماریان
- سید هادی موسوی نیک
- فاطمه میرجلیلی
- محمدعلی نعمتی
- مرتضی نیکخواه